

26.8x28.68	1/4	1	עמוד	מסון	ידיעות אחרונות - מסון	25/05/2021	77401591-4
רזעו"ד שי פיאהפיאה, ליבוביץ-מאיר - משרד עורכי די - 17050							

ידיעות אחרונות

מתוך שלישי

רווח מהיר? סכנה גדולה

ד' איבד מאות אלפי דולרים שהושקעו אצל מייק בן-ארי, שחשוד בהונאת ענק, וכמוהו עוד אלפי ישראלים נופלים מדי שנה בקסמי הבטחות לרווחי עתק • אלה הסימנים שצריכים להדליק לכם נורה אדומה | ליטל דוברוביץקי, עמ' 14

27.28x33.35	2/4	4	עמוד	ממון	ידיעות אחרונות - ממון	25/05/2021	77401547-5
רזעו"ד שי פיאהפיאה, ליבוביץ-מאיר - משרד עורכי דין - 17050							

"התשוקה לרווח מכבה את נורות האזהרה"

פרשת איש העסקים מייק בן-ארי, ש-450 משקיעים טוענים כי הונה אותם במאות מיליוני שקלים, מעוררת דוֹהֵיו: מה גורם שוב ושוב לאלפי ישראלים ליפול בקסמי הבטחות שווא לרווחי עתק? • מומחי השקעות: זה מתחיל מהעדר חינוך פיננסי, נמשך בלחץ חברתי לניצול הזדמנות, ומסתיים בעיוורון מתוך חולשה לכסף • ד', מנפגעי בן-ארי: "הוא נראה אמין וכריזמטי, רק כשהוא נעצר הבנתי שיש בעיה" • בן-ארי שוחרר למעצר בית ונעלם, ואת תגובתו לא ניתן להשיג • **כך תדעו להיזהר**

|| ליטל דוברוביץקי ||

נגד החברה של בן-ארי, טענו כי כיום הם מבינים שנפלו קורבן להונאה בהיקף ענק, ולא ידוע להם לאן זרמו מאות המיליונים שהועברו על ידם.

"מייק נהג לבוא לביתי ולעבוד על דברי הרואר שלי ואף לייצג לי בענייני כס"פים", מציינת אחת המשקיעות של בן-ארי בתצהיר לבית המשפט. "רכשתי לו אמון רב והואיל וראיתי בו חבר קרוב... כאשר התגרשתי וקיבלתי את הכסף ממכירת חצי בית פרטי, מסרתי לו את כל הכסף על סמך הבטחותיו לתשואה של 11 אחוז לשנה... בנקודה מסוימת רציתי לרכוש קרקע, ומייק שיכנע אותי שזה לא זמן טוב להשקיע בגדל"ן... מייק שיכנע אותי לקחת הלוואה מהבנק בשנת 2014 כי לטענתו זו תקופה מומלצת ליטול הלוואות בגלל הריביות הנמוכות... הוא הגיע איתי לבנק וליווה בתהליך נטילת ההלוואה. את כספי ההלוואה השקעתי אצלו... לאור התחייבויות בן-ארי השקעתי סך כולל של 4 מיליון שקל. במשך השנים קיבלתי בחזרה כ-700 אלף שקל בלבד כריבית. ב-7 באפריל 2021 נודע לי לתדהמתי כי מייק בן-ארי נעצר. ניסיתי לטלפן, אך איש לא ענה". מקרה נוסף שיכול להעיד עד כמה רוב המשקיעים בחברה של בן-ארי לא חשדו בכלום נכלל בתצהיר שהוגש לבית המשפט שבו מספרת משקיעה כי בתחילת אפריל 2021 "התפתיתי למסור למייק שיק על סך 200 אלף דולר, אשר נפרע על ידו ביום 5 באפריל 2021, ויום אחד בלבד לפני מעצרו. בסך הכל מסרתי למייק בן-ארי ארבעה שיקים בסך כולל של 750 אלף דולר..."

בתרמיות האלה הם מאוד כריזמטיים: יודים עים למכור, משכנעים; לרוב הם מציגים משרדים מפוארים ומספרים על תשואות מדהימות. כשסביבנו יש חברים שמספרים כי הם מרוויחים מהשקעות, אנחנו פשוט מפחדים להישאר מאחור. "צריך להבין שהתרמיות בנויות לרוב על משחק של פירמדה: אנשים כל הזמן מכניסים כסף, כך שהראשונים שנכנסו – כשהם רצו להוציא את כספם אפשר היה עדיין לשלם להם. כשאתה מגיע בסוף לנוכל שפיתה אותם הוא מפנה אותך להמ"צות ממשקיעים מרוצים, כי לרוב ההונאה מתגלה רק בשלב מאוחר יותר. הרצון שלנו לעשות כסף, הגרידיות, הוא משהו יסודי באופי שלנו, ואני חושב שהוא מכבה לנו הרבה מאוד נורות אזהרה".

"היה עובר לי על הדואר"

בית המשפט המחוזי בתל-אביב מינה באחרונה את עו"ד ליאור דגן כנאמן זמ"ני לחברת ההשקעות אי-ג'י-אף-אי יש"ר אל (EGFE) שבבעלות בן-ארי, שהוקמה ב-2004 בתל-אביב. הפרשה הותרה לפרסום לבקשת עו"ד אילון בריל, נציג הממונה על הליכי חלולות פירעון, שביקש בכך ליידע משקיעים. לפי הטענה, ההונאה התגלתה בתחילת אפריל 2021 בעקבות מעצרו לח"קירה של בן-ארי על ידי הרשות לניירות ערך שחוקרת את הפרשה. ככל הנראה, בן-ארי עזב את הארץ לאחר ששוחרר בערבות, ובשלב זה מנסים לאתר. כרגע הוא חשור בלבד, ואין נגרו הכרעה שיפוטית. המשקיעים, שהגישו בקשת פירוק

מצעות החברה שלו, הוציא מהם כספים שיועדו לכאורה להיסחר באפיקי השקעה שונים. בפועל הוא נמנע מלהשקיע אותם, ונהג לשלם להם את הריביות האסטרונומיות שהבטיח מכספי הקרן עצמם – כך שהמשקיעים החדשים שהצטרפו שילמו לוותיקים יותר. את תגובת בן ארי או פר"קליטו לא ניתן היה להשיג. חוסר ידע? תאוות בצע? ניסיון לעשות כסף קל? מה גורם שוב ושוב לאלפי ישראלים, מדי שנה, להשקיע את כספם אצל אנשים וחסרות בלתי מוכרים, ולהאמין למקסמי שווא כמו הבטחות לתשואות בלתי הגיוניות – ואז להתעורר יום אחד ולהבין שכל כספם ירד לטמיון? "זה פשוט מדהים. כולנו יודעים, כולנו מבינים, ובכל זאת שוב ושוב אנשים נופ"לים. זה קורע את הלב", אומר ד"ר דיבני דישטניק, חבר סגל בכיר בפקולטה לניהול ע"ש קולר באוניברסיטת תל-אביב ובעלים של קרן השקעות. לדברי ד"ר דישטניק, "מדובר באנשים בכל חתך סוציו-אקונומי. לצערי הרב, בישראל אין מספיק חינוך פיננסי ומוזה הכל מתחיל. אם נראה לנו ברור שאסור להשקיע את כל הכסף במקום אחד, ושאינן ארוחות חיים, ושלא יכול להיות שמישהו יבטיח לך תשואות גבוהות בכל מקרה – עדיין המון אנשים לא יודעים את זה כשהם ניגשים להשקיע. תופעה אחרת, שמאפיינת גם משקיעים שכן מבינים בתחום, נקראת FEAR OF MISSING OUT ("הפחד מהחמצה") – אנשים כל הזמן שומעים שאנשים אחרים מרוויחים כסף ורוצים גם. מי שמעורבים

השם שמור במערכת): "אני מכיר את מייק בן-ארי מאז 2004. בתח"י לה נפגשנו אצלי בבית. הוא נראה בן אדם מאוד אמין, מאוד כריזמטי. באותו זמן ביררתי שהקרן שהוא דיבר עליה, 'בלו ריבר', אכן קיימת; ראיתי תשואות שלה. הכל עבד במשך יותר מ-16 שנה. רק כשהוא נעצר על ידי רשות ניירות ערך הבנתי בפעם הראשונה שיש בעיה. לא רק אני, כל מי שהשקיע אצלו. ספגתי נזק של מאות אלפי שקלים. יש אנשים שהפרשה הפכה את חייהם: אחד היה צריך לעבור טיפול רפואי מציל חיים ועכשיו אין לו דרך לממן את זה; אחרים מכרו דירות ושמו את הכסף אצל מייק עד שיקנו דירה חדשה, ועכשו יצטרכו לפנות את הדירה שלהם; יש חיילים שעבדו וחסכו ושמו את הכסף אצלו כי רצו לנסוע לטיול; ויש מקרים של אנשים שצריכים לבחור בין אוכל לתרופות".

האם ייתכן שהונאה בסדר גודל של בין 300 ל-600 מיליון שקל התרחשה בשקט בשנים האחרונות מדידה ברמת אביב, או שמא מדובר בניהול השקעות לא מוצלח? ממש בימים אלו נדרשים בית המשפט ורשות ניירות ערך לפרשה המדהימה של איש העסקים מיכאל (מייק) בן-ארי, ש-450 משקיעים טוענים כי ביצע נגדם הונאה לאורך שנים. באמצעות עורכי הדין איתן ארז ומור בן-שושן ממשרד איתן ש. ארז ושות' הם טוענים כי מדובר ב"עקיצת הפוגזי מהגרולות והחמורות בישראל, אם לא הגרולה שבה". לדבריהם, בן-ארי, בא-

עו"ד גז: "זה קורה גם לבעלי הבנה פיננסית"

ד"ר דישטניק: "קורע את הלב"

27.14x33.43	3/4	5 עמוד	ידיעות אחרונות - ממון	25/05/2021	77401548-6
רענ"ד שי פיאהפיאדה, ליבוביץ-מאיר - משרד עורכי די - 17050					

הונאות משקיעים בשנים האחרונות

• פרשת ערן מזרחי: יועץ השקעות מסביון שכונה "מיידוף הישראלי", הורשע ב־2013 בהונאת ענק של לקוחותיו בעשרות מיליוני שקלים ונשלח לעונש מאסר של 12 שנה.

• פרשת אמיר ברמלי: בית המשפט המחוזי בתל-אביב גזר בפברואר 2021 על ברמלי, מייסד קרן קלע, 10 שנות מאסר לא־חר שהורשע בהונאת משקיעים ובגניבת כספים בהיקף של 340 מיליון שקל. באפריל הגישה הפרקליטות לבית המשפט העליון הודעת ערעור להחמיר בעונש שהוטל עליו. במקביל הגישה הסנגוריה הציבורית, שמייצגת את ברמלי, ערעור מצידה.

• פרשת קרן אור: בית המשפט המחוזי בת"א גזר בפברואר 2021 חמש שנות מאסר על חיליק טפירו ו־3 שנות מאסר על עו"ד אמיר בירמן, בעלי השליטה לשעבר בקרן אור שקרסה. הם הורשעו בעבירות של גניבה בידי מורשה בסכום של כ־45 מיליון שקל. בהכרעת הדין קבע בית המשפט, כי בשנים 2014-2012 גייסו טפירו ובירמן באמצעות קרן אור כ־80 מיליון שקלים מכ־600 משקיעים. הגיוס נעשה ללא פרסום תשקיף כדון, אגב הבטחת תשואה גבוהה וידועה מראש ותוך הצגת מצגי שווא בדבר מאפייני ההשקעה.

עו"ד ארז עם חלק ממשקיעי בן ארי בדיון בבית המשפט: "עקיפת הפונזי מהגדולות והחמורות בישראל" צילומים: אוראל כהן, שאטרסטוק

עו"ד ארז: "צריך להיזהר מאנשים שמאוד מאוד נחמדים אליך ומיד רוצים לאכול איתך במסעדה ומספרים לך על ענייניהם האישיים. וגם ממי שמתמשים במילים מסובכות, שנועדו להרשים"

ד': "יש אנשים שהפרשה הפכה את חייהם: אחד היה צריך לעבור טיפול רפואי מציל חיים ועכשיו אין לו דרך לממן את זה, אחרים מכרו דירות ועכשו יצטרכו לפנות את הדירה שלהם". את תגובת בן-ארי ופרקליטו לא ניתן היה להשיג

והריחוק הגיאוגרפי אלא גם בהיבט היכולת המשפטית של הדין בישראל והחלתו על גורמים בחו"ל. עם זאת, קיימות במקרים מסוימים יכולות לעשות זאת בעיקר באמצעות אמנות שיתופיות בנושאים מסוימים, מה שיכול לסייע להתחקות אחר הכספים. מדובר בסוגיה לא פשוטה כאשר הכסף הוברח לחו"ל, אולם אפשרית אם לנאמן יש מספיק כסף בקופת הפירוק, כיוון שהעלויות גבוהות מאוד."

לאור מצבו מקרי ההונאה בישראל בשנים האחרונות, האם לא ניתן לומר שגם המשקיעים אשמים במשהו במצב אליו נקלעו, שהרי הבטחת תשואות הזויות של בין 10 ל-15 אחוזים היא לא דבר נורמלי?

"אני לא חושב שקורבן עבירה צריך לקבל עונש בגין תמימותו", מציין עו"ד איתן ארו. גם ד"ר דיבני דיסטניק מציין: "אני לא אוהב את הגישה הזו. אני לא חושב שצריך להאשים אדם שרומה. זה כמו שתשכחי לנעול את הדלת ויפרצו אלייך הביתה, או אולי הביטוח, אם את מבוטחת, לא יחזיר לך את כל מחיר התכולה אבל לא את הזמנת את הגנב. אנחנו חיים קצת כבועה: לך, אולי, הדברים ברורים, ואת קוראת על מעילות שמתרחשות. אבל תתפלאי כמה אנשים בישראל לא שמעו, למשל, על פרשת מיידוף (הברוקר ברנרד מיידוף, שהורשע בהונאה של מיליארדי דולרים בארה"ב, נידון ל־150 שנות מאסר ומת לאחרונה בכלא - ל.ד.). לכן, אני חושב שזה כל כך חשוב לספק חינוך פיננסי לאנשים לעקרונות להשקעה נכונה."

צילום: חן גור ארז

מייק בן ארי: "נראה כריזמטי ואמין" בקרנות קלע. גם במקרה של ערן מזרחי, יועץ ההשקעות מסביון שזכה לכינוי "מיידוף הישראלי", הייתה הונאה של לקוחות בעשרות מיליוני שקלים, ובית המשפט גזר על מזרחי 12 שנות מאסר. חשוב להבין, שלצד ההליך הפלילי מתנהלים במקרים כאלו גם הליכים אזרחיים. לרוב מוגשות בקשות פשיטות רגל נגד מי שחשוד כי ביצע הונאה, והחברה שדרכה בוצעה ההונאה נכנסת לפירוק. בעל תפקיד שממנה בית משפט פועל בישראל ובחול כדי לנסות ולמצוא רכוש וכספים שמהם ניתן לשלם לפחות חלק מהכסף של המשקיעים. עו"ד שי פיאה משרד פיאה, לייבוביץ-מאיר, המתמחה בחדלות פירעון, מסביר כי "הברחת כספים לחו"ל מקשה על פעולות הנאמן, לא רק בהיבט הפיזי

בישראל: "שני דברים מרכזיים מפתיעים אותי כל פעם מחדש במקרים הללו. האחד - אופי הקורבנות מגוון: החל מאנשים קשי יום, דרך אנשים רגילים בעלי הבנה פיננסית. לא באנשים משכילים בעלי הבנה פיננסית. לא פעם אדם כריזמטי אשר מרמה משקיעים באופן שיטתי מהלך קסם הן על אנשים חסרי השכלה בתחום, שנותנים לו את רוב חסכוניותיהם, והן על אנשים בעלי ממון רב ובעלי הבנה פיננסית. ההבטחה לתשואה פנטסטית נטולת סיכון גורמת לא פעם לאנשים לא לברוק דברים בסיסיים כמו מי האדם אשר הם שמים בו את מבתחם, באיזו השקעה מדובר, מה הסיכונים בה, מהו המודל העסקי בגינו היא משיאה רווחים פנטסטיים כאלה, וכו'. השני - אי-הפקת לקחים ממקרי עבר. למרות האזהרות ומקרי ההונאה הרבים אנשים ממשיכים פעם אחר פעם לשים מבתחם וכספים בנוכחים". בשנים האחרונות נרשם בישראל מספר לא מבוטל של מקרי הונאת משקיעים, שהסתיימו בהרשעות ובעונשים כבדים. בתי המשפט קבעו לאחרונה בכמה פרשות רחבות היקף שחקרה הרשות לניירות ערך כי יש להחמיר את הענישה בעבירות של גניבה והונאת משקיעים. למשל, מציינת עו"ד גז, "בפרשת אמיר ברמלי (קרן קלע) ובפרשת חיליק טפירו ועו"ד אמיר בירמן (קרן אור) - על ברמלי נגזרו 10 שנות מאסר ועל טפירו ובירמן נגזרו 5 ו־3 שנות מאסר בהתאמה. כך, למשל, קבע בית המשפט בפרשת ברמלי, שנגב 340 מיליון שקל מכספי המשקיעים, כי "עשה שימוש ציני ביותר באמונם של המשקיעים

במהלך התקופה קיבלתי מדי פעם סכומים שונים בחזרה, אולם יתרת החוב כלפיי נכון להיום היא כ־540 אלף דולר". במקרה אחר מספר משקיע בתצהיר לבית המשפט: "אני ואשתי השקענו לראשונה בינואר 2021. הכרתי את מייק באמצעות אחי, שהשקיע בחברה לאורך מספר שנים". האיש מספר בתצהיר, כי בסוף חודש מארס 2021 אשתו קיבלה ירושה והוא החליט להשקיע עוד 250 אלף שקל. "לתדהמתי ולתדהמת אשתי, מספר ימים לאחר מכן נודע לנו כי מייק בן-ארי חשוד בהונאת משקיעים". זוג אחר הכיר את בן-ארי דרך חברים שהשקיעו אצלו ובעקבות זאת החליט גם הוא להשקיע סכום של 100 אלף שקל בפברואר 2021. מתוך התצהיר של השניים: "לאחר מכן, במהלך חודש מרץ 2021, השקענו סכום נוסף בסך 850 אלף שקל... במהלך אפריל 2021 אשתי פנתה למנהלת השיווק בבקשה לצרף את אחיה להשקעה. המנהלת השיבה שהיא לא יכולה לטפל בזה ושאשתי תסתכל ב'כלכליסט'" (שם פורסם על מעצרו של בן-ארי על ידי רשות ני"ע - ל.ד.). משקיע נוסף, שהפקיד אצל בן-ארי יותר מ־2 מיליון שקל במספר פעימות, סיפר בתצהירו: "מהרגע שהבנתי שהכסף שלי נעלם קיבלתי התקף חרדה וכתוצאה מכך שהיתי בבית חולים".

"מי שרומה לא אשם"

עו"ד ציפי גז, מנהלת מחלקת חקירות מודיעין ובקרת מסחר ברשות ני"ע, שחוקרת את כל פרשות ההשקעות המפוקפקות

10.01x33.22	4/4	עמוד 6	ידיעות אחרונות - ממון	25/05/2021	77401549-7
רענו"ד שי פיאהדפיאדה, ליבוביץ-מאיר - משרד עורכי די - 17050					

המשך מעמ' 5

"התשוקה לרווח מכבה את נורות האזהרה"

עו"ד המתמחה בתחום הונאה בהשקעות מנסה להסביר: "מדובר לרוב בשיווק אגרסיבי ולעיתים בתאוות בצע של המשקיעים עצמם. בן אדם אומר לעצמו: אם אני מקבל תשואה של 10 אחוזים בשנה ויש לי דירה ששווה 3 מיליון שקל – אני אמכור את הדירה, יהיה לי 300 אלף בשנה, שזה יוצא 25 אלף שקל בחודש, ואני לא צריך לעבוד. זה מפתה אנשים".

כללים להשקעה זהירה

עם ידע נכון וראייה מפוכחת ניתן ברוב המקרים להימנע מאסון כלכלי בהשקעה. הנה כמה כללים בסיסיים שעשויים לספק למשקיעים נורות אזהרה חשובות.

- **פיזור סיכונים:** ד"ר דייבי דישטניק מסביר שהעיקרון הראשון להשקעה נכונה הוא פיזור הכסף. "גם אם אתה בטוח שאדם או גוף מסוים יעשה לך תשואות מדהימות, אל תגיע למצב שאתה מפקיד בידיו את כל כספך".
- **אין ארוחות חינם:** אין דרך לעשות תשואה של כ-10% בלי שיהיה בכך סיכון. "משקיע צריך לפחד מהבטחת תשואה; להיות מודע לסיפורי הפירמידות שאלהם נחשפנו בשנים האחרונות, ולכך שלוקח זמן לסיפורי הפירמידות האלה להתפוצץ", מציין ד"ר דישטניק.
- **סבך רק מה שניתן:** חשוב להשקיע רק כסף שאתה יכול להפסיד את כולו בלי שהחיים השוטפים שלך נפגעים. "פשוט כואב הלב לראות אנשים שאיבדו את החיים שלהם, כי נתנו את כל החסכונות שלהם לאדם אחד. בעיניי זה הדבר הכי קשה בהשקעות: לזהות מהו סכום הכסף שאתה יכול להרשות לעצמך להשקיע", אומר ד"ר דישטניק.
- **כסף שחור:** אם אתה, כמשקיע, מעביר כסף, והגוף שאליו העברת לא שואל אודות מקור הכסף שלך על מנת לוודא שלא מדובר בכסף שחור – אל תשקיע בו.

• **מצגי שווא:** עו"ד ציפי גז מדגישה את נורות האזהרה בהשקעות שאינן מפוקחות. "בין היתר יש לשים לב להצגת תשואות גבוהות וקבועות, להפעל לת לחצים על משקיעים פוטנציאליים להשקיע כי 'מי שלא משקיע יפסיד'; להצגת ההשקעה כפעולה לא מסוכנת וכבעלת תשואה גבוהה קבועה שאינה משתנה; להצגת מצגי שווא כאילו מדובר בהשקעה שמפוקחת על ידי הרגור לטור למרות שזה אינו המצב; להבאת משקיעים בשיטה של 'חבר מביא חבר' ומתן 'בנוסים' למי שמביא משקיעים נוספים ולמי שמוותר על התשואה החודשית שלו; להצגת סממני הצלחה ועושר מופרזים; להתנהלות במוזמן וללא אסמכתאות; לאי-הצגת אסמכתאות ודוחות מסודרים ללקוחות, ועוד. "על המשקיעים לבדוק ראשית האם מדובר בהשקעה מפוקחת. השקעה המפוקחת על ידי הרשות כוללת כללי גילוי ברורים, אשר משקפים לציבור באופן ברור מהי ההשקעה, מהם הסיכונים הגלומים בה, מהי איתנותה הפיננסית, וכו'. ניתן למצוא רשימה של הגופים המפוקחים באתר הרשות".

עוה"ד איתן ארו ומור בן-שושן מסבירים כי בבנק מקבלים ריבית אפ-סית על פק"מ, ומי שמשקיע באג"ח או במניות מקבל לכל היותר 2%-4% בשנה על השקעתו. מהשכרת דירה מקבלים בישראל כ-3% לשנה ברוטו ומוזה צריך להוריד מס ושיפוצים ונותר כ-2.5%. "מובן שגוף מוסדי לא יבטיח תשואה קבועה כלשהי. בנוסף לכך, בבנק אי אפשר להפקיד יותר מ-50 אלף שקל במוזמן מבלי להסביר את מקור הכסף. בכל מקרי הפונזי הובטחו לאנשים תשואות קבועות וגבוהות. למשל, ערן מזרחי הבטיח 4% לחודש מבנק שווייצרי, ברנרד מיידוף הבטיח 12% לשנה, ומייק בן-ארי (שהוא בגדר חשוד - ל.ד.) הבטיח תשואה קבועה של 10%-13% לשנה".

• **נחמדיות יתר:** עו"ד איתן ארו, המשמש גם כנאמן לנכסי יועץ ההשקעות ערן מזרחי שנשלח למאסר, ממליץ להיזהר מקבלת ערבות של אדם חסר כל או של חברה שאין לה רכוש. "יש גם להיזהר מהבטחת ריבית קבועה או תשואה קבועה לחודש או לשנה, כי אין שום דבר שרק עולה בלי לרדת. יש להיזהר מאוד מאנשים שרק הכרת אותם וכבר מאוד מתעניינים בשלומך ודואגים לך ובאים אליך הביתה או לשמחות שלך. צריך להיזהר מאנשים שמאוד נחמדים אליך ומיד רוצים לאכול איתך במסעדה ומספרים לך על ענייניהם האישיים, שולחים לך תמונות מחו"ל וכל מיני 'סיפורי הצלחה' של לקוחות-לכאורה בלי שתוכל לאמת את הסיפורים. להיזהר מ'Name dropping' – אדם שזורק שמות של אנשים מפורסמים כאילו הם חבריו. יש לחשוד במילים מסובכות, שנועדו להרשים את השומע, גם בעקיצות בהשקעות משתמשים במילים גבוהות כמו 'ארביטראז', 'שורט' וכדומה. חשוב לבקש הסברים".

• **אם כבר החלטתי להשקיע, מה אני צריך לדעת?** לבדוק היטב כמה אתה משקיע ואם יש בכלל לעסקה היתכנות כלכלית. עו"ד איתן ארו מסכם: "המלצתי היא להיוועץ עם מומחים בתחום ו/או לפנות למוסדיים ולחברות מוכרות, שדרכם ניתן להשקיע באמצעות גורם המורשה לעסוק בייצור השקעות. רצוי גם לעשות חיפוש יסודי על אותו גורם שמבטיח לך הבטחות. למשל בגוגל, פייסבוק, לינקדין וכו'. שימו לב, אם מישהו הבטיח לך 13% תשואה לשנה, הוא צריך להרוויח 20% על הכסף כדי שישאר לו רווח".